

Zorzora Kadar Hepisi K r

– İpciERDOĞAN · 08 Mart 2019

ZORZOR'A KADAR HEPİSİ K R!

Anne ile babanın görevi önce çocuklarını b y tmek, yetiştirmek, işini, aşını ayarladıktan sonrada everip m rivetlerini görmektir. Aradan geçen zaman içerisinde geriye dönüp bakıldığında insanlar haliyle yaşlanmakta, bu yüzden de ev ve diğer işlerinde kendilerine yardımcı olacak birilerine ihtiyaç duymaktadırlar.

Köylük yerlerde oğlunu everecek aile el altından yaşı daha on  c, on dörde yeni başmış evine, işine, eşine sadık kalacak sütü temiz, huyu, suyu, kendi güzel, daha gözü a ılmadık bir kız arama telaşına düşerlerdi. Böyle birini bulunca da kapıdan kovulsalar pencereden, pencereden kovulsalar tandırın bacasından girip "Allahın emri, peygamberin kavli" deyip d n r olurlar Allah'ta yazdıysa oğlanla kızını nişanlardı.

Nişan işi yapılırken aileler alım satım konusunda paylaşıma giderler, takılacak takı, verilecek başlık parası orada kesime bağlanır sonra da ağız tatlılığı yapılırdı.

Nişan müddeti uzun olursa köylük yerde hemen dedikodular başladığı için hem buna mahal vermemek adına, hem de her bayram gelininin üst-baş giyeceği, oğlanın nişanlıya giderken götüreceği çerez zamanla külfet tutacağından nişan süresi uzun tutulmamaya gayret gösterilirdi.

Mehmet askerden gelince biraz sağda-solda gezdikten sonra amcaları onu Ankara'ya götürüp işe sokmakta gecikmediler. Orada bir müddet çalışıp  c-beş lira para biriktirince köye izine gelir. Babası Almanya'da olduğu için onunla ilgilenen anası ve birde baba yerine koyduğu dedesi Etem'dir. Bir akşam yemekten sonra Ankara'da amcası gilde kaldığını, onlara y k olduğunu, amca ve yengesi buna bin kere razı olsalar da köyden biriyle evlenip evini, barkını bileceğini Mehmet onlara bir bir anlattı.

Sabah erkencecik kalkan aile kız arama telaşına düştüler. Onlara kim kız vermezdi ki. Temiz, namuslu, işi, aşi olan biriydi Mehmet.  aldıkları birkaç kapıdan elleri boş  ksalar da evlerinin karşısında bakkallık yapan H so'nun güzel kızıyla Mehmet'i nişanladılar.

Nişanlama içinde iki aile hallerine göre hareket ederek takıda, başlıkta birbirini  zmemeye gayret gösterirken düğün gününü de harman kaklımın dan hemen sonraya bıraktılar. Sayılı günlerin uzağı olmazmış, kararlaştırılan gün gelip yaklaşmıştı bile.

Etem torunu Mehmet'e çalıştığı işi yerinden düğün için izin almak, hem de akrabalarına davetiye vermek bahanesiyle Ankara'nın yolunu tuttu. Terminalde Mamak'taki oğlu şaban'ın evine ulaşmak için bindiği belediye otobüsü o gün aksilik olacak ya ağzı beraber tıklım, tıklım doluydu. Otobüs hem yürüyor hem de uğradığı duraktan yolcu alırken bilet inin "yürüyelim beyler, ilerleyin beyler" sesi ortalığı  ınlatıyordu. Etem ilerliyor ama bir yandan da sendeliyordu. EĞer demirden tutunmasa az ilerde oturan kızcağızın kucağına kapaklanacaktı. Az daha ilerleyince "Kız belki bana yer verir" düşüncesiyle orda dikilip kaldı. Ama ona ne dikkat eden biri ne de "Otur amca" teklifi vardı. Duramadı, sanki patlamıştı. Bu ne saygısızlık "Yavrum; kızım yaşlıya yer yok mu, kalksan da ben otursam". Kızını adete cin çarpmıştı, hışımla; "Lafına dikkat et amca, ben kız değilim" dedi. Etem şaşırmıştı. Böyle bir Şey ilk defa

başına geliyordu,"Vah yavrum vah; pek genç yaşta dul kalmışsın" lafı henüz bitmişti ki saçları uzun oğlan öfkeyle yerinden kalkıp gitmişti.....Koltuk onundu artık.

Akşam'a doğru oğlu Şaban eve geldiğinde babasını karşısında görünce sevinçten çocuklar gibiydi. Uzun süren sohbetten sonra Etem oğluna düğün işini açtı. "Kardeşin Hamdi'yle birleşip şu çocuğun düğününü yapın, ben tek başıma bu işin altından kalkamam oğlum, hayıra girersiniz..."

Düğün işi meşegatli (zor) işti. Önce gelinin üstü, başı görülecek, Ankara'da bunlara ev tutulacak, yatak, yorgan, mutfak için kap, kacak gibi bir sürü ihtiyaçlar olacaktı. Yeri gelmişken burada biraz düğünlerden bahsedelim.

Harmanı ortadan kaldırıp mahsulünü satan köylü nişanlı oğlunun düğün hazırlıklarına başladılar. Önce abdallar ayarlanıp kaparo sı verilir, sonra gelin kızın giyim kuşam ihtiyaçları karşılanırdı. Köylük yerde oğlana ayrı ev açma olmadığı için pek kap-kacağa fazlaca ihtiyaç duyulmazdı. Nasıl olsa bir arada yenilip içiliyordu. Sadece yatak yorgana gereksinim vardı.

Maddi yönden durumu iyi olanlar etlik için büyük baş hayvan keserler, öyle aşçıya, bulaşıkçıya, masa sandalye'ye gerek duyulmaz, köylü birlik beraberlik içinde bu işleri hallederdi. Bütün bu hazırlıklardan sonra düğün sabahı evin damının üzerine elma geçirilmiş bir sırık(değnek) bayrak takılarak dikilirdi. Önceden köye davet maiyetinde görevli bir kadın akide şekerini ev-ev gezerek dağıtırdı .Düğün evinde öğleyin toplanan kalabalık düğün yemeğini yedikten sonra imamla düğün duasına dururlardı.İkinci üzeri bir araya gelen köyün gençleri oğlan evinden davul zurna eşliğinde çıkarken "Gezi bağlarında dolanıyorum, yitirdim yarimi arıyorum" türküsünü söyleyerek kız evine doğru silah atışlarıyla bayrak kaldırma töreni yaparlardı. Üç gün süren düğünlerde "Kelle atımı", gençlerden iki kişi arasında oynanan 'tura, at koşusu' kızlar arasında' kına yakma,akşam kız evi tarafından erkek gençlerin oğlan evine 'kayın' gitmesi, abdal'ın, köçeğin onlardan çektiği onca çileler, sabaha karşı tam pilavı, oğlan evinin yasakçısına kalmadık eziyetler düğünlerin vazgeçilmez unsurlarıydı.

Pazar sabahı oğlan evinden kız evine gelin almaya gidilir, ananın süt hakkı, baba, kardeş yolu, sandığa oturan kızın küçük kardeşini gönülleme, gelini biri saklamış ona bahşiş, bunlarda yetmezmiş gibi çeyiz senedi, gelini kız evinden alıp çıkınca yol kemseler, bahşiş kavgaları, hele kız başka köye gelin gidiyorsa bahşişçilerle kız ve oğlan evinin ortaklaşa bunlarla mücadeleleri, sonu kan akıtan döğüşler...

Mehmed'in düğünü bitip gelin eve getirilince kapı girişinde kaynanası Ayşe'nin koltuğunun altından geçerken "Tatlı dilli olsun" diye ağzına bal sürülmüştü bile.

Toplanan kalabalık düğün bitimiyle tek, tek dağılıyordu. Gelini Etem'in bir akrabası yanında ki erkaniyla evine davet ederken Mehmed'i de bir arkadaşı önceden evde topladığı arkadaşlarına iğneletmek için götürüyordu.

Üç gündür düğün telaşı çeken Etem bayağı yorulsa da buna değmiş, nihayet torunu Mehmet'i baş, göz edip sağ sağlim gelini eve getirmişti. Kalabalık vakit geçtikçe bayağı azalmış evde haliyle sakinleşmişti. Gözlerinden uyku akıyordu. Vakit ikindiye bulmuş, üstü kapalı olan çatal kapının havlu kısmı gölgeden bayağı serinleşmişti. Kafasına uyduruk bir yastık yaparak olduğu yere uzandı. Düğün dolayısıyla kalabalıktan eve giremeyen köpeği zor zor da üç gün bayağı sıkıntı çekmiş, sokaktaki köpeklerle köyün çocukları onu kovalamışlardı. Zavallı köpek yorgunluktan hemen Etem'in karşısına uzanmış, kafasını kuyruğunun altına geçirmiş, hem uyuyor hem de arada kuyruğu ile üzerine konan

sinekleri kovalıyordu.

Etem gözlerini yummuş, hayal aleminin perdelerini aralamış olanları bir bir gözünde canlandırıyor, arada sırada kendi kendisine gülümsüyor, bazen da iç geçirdiği oluyordu. Bu durum arada sırada sokağa çıkıp tekrar eve giren gelini Ayşe'nin dikkatinden kaçmamıştı. Soracak olsa da" belki de kayın babam uyuyordur" diye buna cesaret edemiyordu. Bu gidiş gelişlerin birisinde kendisini tutamadı. Belkide uyumuyordur düşüncesiyle "baba, baba" diyerek onu dürter gibi yaptı.

Etem dalmış olduğu hayal aleminden irkilerek doğruldu, yoksa kötü bir şeymi olmuştu, "hayırdır kızım" derken bayağı korkuyordu. Ayşe gelin durumu anlamıştı, "hayır baba hayır, deminden beri sana bakıyorum, bazen gülümsüyor, bazen iç çekiyorsun, bunu merak ettim de".

Etem, "söylemem kızım" diye kestirip attı. Ayşe ne kadar ısrar etse de bir şey öğrenemedi. Tek bir çare kalmıştı "baba eğer söylemezsen oğlun Hüseyin'in Almanya dan ölüs..." "Dur kızım dur. Hemen yemine sarılma, bak söylüyom, aman kimse duymasın, kocan Hüseyin de dahil, oğlun Memmet'in, Salin'in, getirdiğimiz gelinin, şu karşımda yatan köpeğimiz zorzor unda dahil hepsinin birer gözleri kör de ona gülüyorum, hem de acıdığımdan iç çekiyorum kuzum evladım".